

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 300/ Prot.

Tiranë, më 29 / 05/ 2014

Lënda : Dërgohet rekomandim për marrjen e masave për ofrimin e shërbimeve të gjëndjes civile në baza të barabarta (në mënyrë të ngjashme) dhe mbrojtjen e identitetit të fëmijës së lindur jashtë martese.

Drejtuar : ZYRËS SË GJËNDJES CIVILE PRANË NJËSISË BASHKIAKE NR. 11, TIRANË

Për dijeni: Z. Haki MUSTAFA
Kryetar i Njesisë Bashkiake Nr. 11, Tiranë

Pranë institucionit të Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, i cili në bazë të ligjit nr. 10 221 datë 04.02.2010 "Për mbrojtjen nga diskriminimi", është institucion që siguron mbrojtjen efektive nga diskriminimi dhe çdo sjellje që nxit diskriminimin, ka paraqitur ankesë organizata jofitimprurëse Qendra për Nisma Ligjore Qytetare.

Nga aktet që na janë vënë në dispozicion, ankesa është bërë prezent nga kjo organizatë edhe pranë jush. Konkretisht bëhet fjalë për lëshimin nga ana e zyrës së gjëndjes civile pranë Njesisë Bashkiake Nr. 11, Tiranë, të çertifikatës së lindjes për fëmijën e mitur Klea Koleci, një fëmijë e lindur jashtë martese, e cila në rubrikën e përbërësve të gjëndjes civile "emri i babait" ka të shënuar "Xx". Me shkresën nr. 246 prot, datë 30.07.2012, QNL ju ka kërkuar që të vendoset përkohësisht, deri në zgjidhjen përfundimtare dhe vërtetimin e atësisë së fëmijës sipas legjislacionit në fuqi, emri i babait të deklaruar nga nëna e fëmijës Marjana Koleci, me shënimin se kjo është e dhënë e deklaruar nga nëna e fëmijës.

Me shkresën tuaj nr. 1388/1 prot datë 07.08.2012, ju keni kthyer përgjigje se në bazë të ligjit nr. 10 129 datë 11.05.2009 "Për gjëndjen civile" njohja e atësisë së fëmijës bëhet duke u paraqitur të dy prindërit e fëmijës pranë gjëndjes civile në çdo kohë. Në përgjigjen tuaj jeni shprehur se në momentin e deklarimit nëna e fëmijës Marjana (Hasnjoku) Koleci, nuk ka vënë një emër të përkohshëm si atësi të fëmijës dhe duke u gjendur përpara një fakti të tillë gjëndja civile e Njesisë

Adresa: Rruga Sami Frashri, Nr. 10, Kati II, Tiranë
(Tek godina e Fondit Shqiptar të Zhvillimit)
Tel: +355 4 2431078
Fax: +355 4 2431077
e-mail: info@kmd.al
wëeb: www.kmd.al

Bashkiake Nr. 11 nuk mund të bëjë ndërhyrje në rubrikën e atësisë, përveçse në rastin kur vetë babai paraqitet për njohjen e atësisë përpara nëpunësit të gjëndjes civile.

Në analizë të legjislacionit në fuqi kombëtar dhe atij ndërkombëtar, Komisioneri, vlerëson se praktika e ndjekur nga shërbimi i gjëndjes civile pranë Njësisë Bashkiake Nr. 11, Tiranë, nuk është e bazuar në ligj, dhe shkakton vendosjen në kushte të pabarabarta të fëmijëve të lindur jashtë martese në raport me fëmijët e lindur nga martesa, duke mos e ofruar shërbimin për të cilën është ngarkuar me ligj në mënyrë të ngjashme, për shkak të statusit të këtyre fëmijëve, lindjes së tyre jashtë martese.

Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, që është akti me fuqinë më të lartë në Republikën e Shqipërisë, sanksionon se fëmijët gëzojnë mbrojtje të veçantë nga shteti dhe se fëmijët e lindur jashtë martese kanë të drejta të barabarta me të lindurit nga martesa¹. Vendi ynë ka ratifikuar në datë 27.02.1992 Konventën e Kombeve të Bashkuara² “Për të Drejtat e Fëmijës” dhe në vitin 2010 ka miratuar ligjin “Për mbrojtjen e të drejtave të fëmijës”, ku sanksionohet e drejta e fëmijës për të ruajtur identitetin e tij³.

Sipas nenit 2, të ligjit nr. 10 129, datë 11.5.2009 “Për gjëndjen civile”, të ndryshuar, **përbërësit e gjëndjes civile, janë të gjitha elementet e përcaktuara në këtë ligj, që shërbejnë për përcaktimin e identitetit të çdo shtetasi, dhe në bazë të nenit 6, të këtij ligji, raporti i atësisë është një ndër përbërësit e gjëndjes civile.**

Tërësia e elementëve që përbëjnë gjëndjen civile të një individi administrohen në dokumentacionin që administron dhe lëshon shërbimi i gjëndjes civile. Certifikata e lindjes është një nga dokumentet bazë që lëshon zyra e gjëndjes civile, dhe është një dokument që kërkohet për identifikimin e fëmijës në shumë situata, si gjatë arsimimit të tyre, ashtu edhe në shumë marrëdhënie të tjera. Në rastin e fëmijëve të lindur nga martesa, certifikata që lëshohet nga zyra e gjëndjes civile ka gjithmonë të plotësuar emrin e babait, gjë që nuk ka ndodhur në rastin e fëmijës Klea, e cila në certifikatën e lindjes ka të shënuar tek rubrika “emri i babait” shënjën “Xx”. Pra, për shkak të statusit të Kleas, si një fëmijë që ka lindur jashtë martesë, asaj nuk i është ofruar një nga shërbimet e

¹ Neni 54 i Kushtetutës; “**Fëmijët, të rinjtë, gratë shtatzëna dhe nënat e reja kanë të drejtën e një mbrojtjeje të veçantë nga shteti. 2. Fëmijët e lindur jashtë martese kanë të drejta të barabarta me të lindurit nga martesa.....**”

² Neni 8 I Konventës Për të drejtat e fëmijës parashikon: “**1. Shtetet palë marrin përsipër respektimin e të drejtës së fëmijës për të ruajtur identitetin e tij, duke përfshirë këtu shtetësinë, emrin dhe lidhjet familjare që njihen me ligj pa ndonjë ndërhyrje të paligjshme.....**”

³ Neni 7, pika 2 e ligjit nr. 10 347, datë 4.11.2010 “Për Mbrojtjen e të Drejtave të Fëmijës” parashikon: “**Fëmija ka të drejtë të ruajë identitetin, përfshirë përcaktimin e mbiemrit, fitimin e shtetësisë dhe njohjen e lidhjeve familjare, në përputhje me legjislacionin në fuqi, pa ndërhyrje të paligjshme.**”

gjëndjes civile në mënyrë të ngjashme me një fëmijë të lindur nga martesë, duke bërë që ruajtja e identitetit të fëmijës së lindur jashtë martesë të mos garantohet si në rastin e fëmijës së lindur nga martesë, duke e vendosur në këtë mënyrë këtë fëmijë në pozita të pabarabarta me fëmijët e lindur nga martesë.

Refuzimi për të shënuar përkohësisht si atësi për Klean, emrin e babait të deklaruar nga znj. Marjana Koleci, nëna e Kleas, përveçse vendos në kushte jo të favorshme Klean për shkak të statusit të saj si fëmijë e lindur jashtë martesë, por në vlerësimin tonë, është edhe në zbatim të gabuar të ligjit “Për gjëndjen civile”.

Në nenin 37, të ligjit parashikohet: **“1. Kur e dhëna, që kërkohet për aktin e lindjes dhe të vdekjes, është e pamjaftueshme ose nuk vërtetohet nga deklaruesi, verifikohet pjesa përkatëse pranë organit, që ka dijeni për faktin juridik, përveç rasteve të shënimeve të përkohshme, sipas këtij ligji. 2. Me vërtetimin e së dhënës apo caktimin përfundimtar, bëhet plotësimi vetëm në Regjistrin Kombëtar të Gjendjes Civile.”**

Në momentin e mbajtjes së aktit të lindjes, deklarimi i lindjes së Kleas është bërë vetëm nga nëna e saj Marjana dhe atësia e fëmijës Klea si fëmijë e lindur jashtë martesë vërtëtohej vetëm nëse babai do të deklaronte para nëpunësit të gjëndjes civile se njihje atësinë e Kleas. Nëse në momentin e deklarimit të lindjes, nëna do të kishte deklaruar një emër të përkohshëm si atësi të fëmijës, zyra e gjëndjes civile do të kishte bërë shënimet përkatëse sipas deklarimit të nënës, por gjëndja civile refuzon të shënojë një emër të përkohshëm si atësi të fëmijës në një moment të dytë, pasi është mbajtur akti i lindjes.

Nga dispozita e mësipërme nuk rezulton që ligji të ketë vendosur ndonjë afat se kur mund të bëhen shënimet e përkohshme. Nëse gjëndja civile do të pranonte deklarimin e nënës në momentin e deklarimit të lindjes, nuk ka asnjë pengesë ligjore që ajo të pranojë të shënojë përkohësisht si atësi të fëmijës emrin e deklaruar nga nëna në këtë moment, pas hartimit të aktit të lindjes. Ndryshe nga sa shpreheni në shkresën tuaj nr. 1388/1 prot datë 07.08.2012, nuk kemi të bëjmë me njohje të atësisë së fëmijës Klea, pasi nëna e Kleas në këtë rast nuk pretendon vërtetimin e atësisë. Në shumë raste mund të ndodh që nënat që lindin fëmijë jashtë martesë të mos kenë dijeni, se ato kanë të drejtën të deklarojnë një emër të përkohshëm si atësi të fëmijës, dhe për pasojat që mund të sjellë një mosdeklarim i tillë. Mosdijenja e nënave nuk mund të sjellë pasoja të tilla në të drejtat e fëmijët për të patur dhe ruajtur një identitet të tyre. Ligji “Për gjëndjen civile” nuk vendos pengesa të tilla ligjore dhe gjëndja civile nuk mundet që në interpretim të gabuar të ligjit të vendos në pozita të pabarabarta fëmijët që kanë lindur jashtë martesë.

Në kushtet kur një fëmijë trajtohet në mënyrë më pak të favorshme sesa një fëmijë tjetër, në një situatë të njëjtë a të ngjashme, bazuar në statusin e tij si fëmijë i lindur jashtë martesë, në bazë të nenit 3 të ligjit “Për mbrojtjen nga diskriminimi” përbën diskriminim të drejtpërdrejtë.

Adresa: Rruga Sami Frashri, Nr. 10, Kati II, Tiranë
(Tek godina e Fondit Shqiptar të Zhvillimit)
Tel: +355 4 2431078
Fax: +355 4 2431077
e-mail: info@kmd.al
wëeb: www.kmd.al

Nuk ka asnjë qëllim të përligjur në bazë të Kushtetutës, të marrëveshjeve apo akteve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë dhe legjislacioni në fuqi, që mund të përligjete në bazë të nenit 6 të ligjit “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi” këtë diferencë në trajtim të fëmijëve të lindur jashtë martesë. Përkundrazi, Kushtetuta sanksionon se fëmijët gëzojnë një mbrojtje të veçantë dhe thekson barazinë e fëmijëve të lindur jashtë martesë me ata të lindur nga martesë.

Në bazë të nenit 20 të ligjit “Për mbrojtjen nga diskriminimi” zyra e gjëndjes civile ndaloheq që të refuzojë ofrimin e shërbimeve në mënyrë të ngjashme, ose me cilësi të ngjashme, ose në kushte të ngjashme për shkak të statusit si fëmijë i lindur jashtë martesë.

Sa më sipër dhe bazuar në ligjin “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, duke mbajtur në konsideratë legjislacionin e brendshëm dhe atë ndërkombëtar të ratifikuar nga vendi ynë për garantimin e të drejtave të fëmijëve, por edhe legjislacionin për gjëndjen civile, vlerësojmë se praktika e ndjekur nga ana juaj, i vendos fëmijët e lindur jashtë martesë në pozita të pabarabarta në raport me fëmijët e lindur nga martesë dhe se identiteti i tyre nuk garantohet në baza të barabarta me këta të fundit. Shërbimi i ofruar nga zyra e gjëndjes civile duke lëshuar çertifikatën e lindjes për fëmijën e mitur të lindur jashtë martesë me shënimin “Xx” tek rubrika e përpërësit të gjëndjes civile ku përcaktohet emri i babait, nuk jepet në mënyrë të barabartë si për fëmijët që kanë lindur brenda martesës, të cilët kanë gjithmonë të shënuar emrin e babait në rubrikën përkatëse.

Gjithë sa më sipër,

REKOMANDOJMË :

- Zyra e gjëndjes civile pranë Njësisë Bashkiake Nr.11, Tiranë, të bëjë rregullimet e duhura, duke shënuar për fëmijën Klea Koleci, në rubrikën e përbërësve të gjëndjes civile “emri i babit”, emrin e deklaruar nga nëna e saj Marjana Koleci, me shënimet përkatëse që kjo e dhënë është delaruar prej saj.
- Evitim të ardhmen të praktikave të tilla të cilat gjenerojnë situata diskriminuese.

Ju lutemi të na informoni brenda 30 ditëve lidhur me masat e marra për zbatimin e këtij rekomandimi.

Duke Ju falenderuar për bashkëpunimin.

Koleci, K. Koleci

Adresa: Rruga Sami Frashri, Nr. 10, Kati II, Tiranë
(Tek godina e Fondit Shqiptar të Zhvillimit)
Tel: +355 4 2431078
Fax: +355 4 2431077
e-mail: info@kmd.al
wëeb: www.kmd.al